

شکست انقلاب آلمان سر آغاز شکست انقلاب جهانی

سخنرانی کارل لیبکنخت برای کارگران

صدای انترناسیونالیستی

E-mail: internationalist.voice@gmail.com

Homepage: www.internationalist.tk

انقلاب جهانی همچون زمین لرزه سیاسی که با پیروزی انقلاب اکتبر شروع شده بود، امواج ارتعاشی خود را در جهان سرمایه گسترش داد. اما متأسفانه انقلاب در آلمان شکست خورد. شکست انقلاب آلمان نقطه عطفی در مسیر انقلاب جهانی بود و به دنبال خود شکست انقلاب جهانی را به همراه داشت. شکست انقلاب آلمان به مفهوم شکست طبقه کارگر آلمان بود، این شکست از یک سو زمینه را برای رشد رژیم نازی مهیا ساخت و رژیم نازی نیز طبقه کارگر را به کشتار امپریالیستی کشاند و از سوی دیگر زمینه را برای ظهور ضد انقلاب استالینیزم مهیا کرد.

وقوع جنگ جهانی اول بیان آن بود که سرمایه داری به عنوان یک نظام جهانی وارد دوران گنبدگی خود شده است و عصر انقلابات کمونیستی و جنگهای جهانی شروع شده است. در جنگ جهانی اول اتحادیه های کارگری نقش بسزائی در گسیل طبقه کارگر به کشتارگاه امپریالیستی ایفا کردند و در چنین زمینه ائی بود که به بخشی از نهاد سرمایه تبدیل شدند و سوسیال دمکراسی برای همیشه به اردوی سرمایه پیوست. بسیج طبقه کارگر به کشتار امپریالیستی توسط اتحادیه های کارگری ریشه های خود را در ساختار جامعه بورژوائی غربی و ساختار دولت مدرن دارد. پانه کوک در اثر ارزشمند خود تحت عنوان "انقلاب جهانی و تاکتیک کمونیستی" این مسئله را بوضوح بررسی کرده است. [۱]

۹ نوامبر ۱۹۱۸ طبقه کارگر آلمان بسوی انقلاب گام برداشت [۲]، عزم و جسارت پرولتاری برلین در این روز ستودنی است. شیدمن از رهبران سوسیال دمکراسی برای نجات سرمایه داری از خطر انقلاب از بالکن رایشتاگ «جمهوری آزاد آلمان» را اعلام کرد، همزمان کارل لیبکنخت از بالکن کاخ سلطنتی جمهوری سوسیالیستی را اعلام کرد و پرولتاریای تمامی کشورها را به انقلاب جهانی دعوت کرد.

شروع انقلاب آلمان توسط پرولتاریا در نوامبر ۱۹۱۸ منجر به خاتمه جنگ از طرف آلمان شد. بورژوازی آلمان از حوادث روسیه درس آموخت و اشتباهات بورژوازی روسیه را بخاطر سپرد. این یک واقعیت است که مبارزه کارگران منجر به خاتمه جنگ شد، اما بورژوازی برای مقابله با انقلاب معاهده صلح را امضاء کرد.

برخلاف روسیه که انقلابیون در یک سازمان انقلابی منسجم و با تجربه گرد هم آمده بودند و از نفوذ زیادی در طبقه کارگر برخوردار بودند، یکی از نکات ضعف انقلابیون آلمان گسست دیر هنگام از سوسیال دمکراسی و عدم سازمان یابی مستقل زود هنگام بود. اصلی ترین سازمان انترناسیونالیستها، اتحادیه اسپارتاکیستها، هنوز يك فراکسیون مستقل در حزب سوسیال دمکرات مستقل آلمان بود. در دسامبر ۱۹۱۸ کمونیستهای انترناسیونالیست آلمان برای تشکیل حزب کمونیست آلمان تلاش کردند و اتحادیه اسپارتاکیستها برنامه خود را انتشار داد.

زمانیکه پرولتاریای آلمان بورژوازی را مجبور کرد جنگ جهانی اول را تمام کند، جهان سرمایه داری بر علیه کارگران متحد شدند. یکی از قطعنامه های اولین کنگره حزب کمونیست آلمان

افشاگری همکاری نظامی انگلستان و آلمان با حکومت های محلی در بالکان در جهت آموزش واحد های شبه نظامی ضدانقلابی بر علیه "انقلاب امروز روسیه" و "انقلاب فردای آلمان" بود.

بورژوازی آلمان، بخصوص سوسیال دموکراتها، دوراندیش تر از بورژوازی روسیه بودند و از حوادث روسیه درس گرفته بودند. بورژوازی (بخصوص سوسیال دموکراتها) تمام تلاش خود را بکار بردند تا شوراهای را از محتوا خالی کنند. در چنین راستائی بود که در اولین کنگره شوراهای از سخنرانی کارل لیبکنخت و روزا لوکزامبورگ جلوگیری شد. بورژوازی آلمان ابتدا اجازه داد سیستم شورائی در کنار دستگاه دولتی بورژوائی به همزیستی خود ادامه دهد، پیش از آن که به سرکوب سیستماتیک آن پردازد. اما سیستم شورائی بخاطر مکانیزم درونی خود با روند حوادث رادیکالیزه می شد. اسپار تاکیست ها این مسئله را درک کرده بودند و تمام تلاش خود را میکردند که با انتخاب مجدد نمایندگانی متعهد به مواضع پرولتری، شوراهای را به سوی اهداف پرولتری سوق دهند.

ششم دسامبر ۱۹۱۸ بورژوازی حمله خود را شروع کرد. مقرر اصلی «پرچم سرخ» روزنامه اسپار تاکیستها مورد یورش قرار گرفت. بورژوازی سعی در دستگیری رهبران ارگان اجرائی شوراهای کارگران کرد. تظاهرات اسپار تاکیستها با ۱۸ نفر کشته و ۳۰ نفر زخمی از هم پاشیده شد. کارل لیبکنخت توانست از دستگیری و یا کشته شدن جان سالم بدر ببرد.

۵ ژانویه ۱۹۱۸ حدود ۱۵۰۰۰۰ نفر در برلین تظاهرات کردند، روز بعد حدود نیم میلیون نفر از کارگران در مرکز شهر تظاهرات کردند. هفته ای از نبرد خونین شکل گرفت. یعنی از ۵ ژانویه تا ۱۲ ژانویه، بورژوازی آن را خنثی کردن کودتای کمونیستی نامید. سرنوشت انقلاب آلمان و به تبع آن سرنوشت انقلاب جهانی در این هفته زده شد. متأسفانه سربازان حاضر به شرکت در انقلاب نبودند و از کارگران پشتیبانی نکردند و اقدامات لازم برای عزل دولت کنار گذاشته شد و در روند خود، انقلاب شکست خورد.

از سوئی نقش نهادهای دموکراتیک سرمایه، دولت سرمایه، اتحادیه های کارگری، از سوی دیگر ضعف سازمانی پرولتاریای آلمان باعث شد تا رهبران نتوانند یک ارزیابی شفاف و روشن از تعادل نیروها بین طبقات بدهند و خواستار قیام زود رس شدند. چیزی که بلشویکها با دور اندیشی انقلابی در ژوئیه ۱۹۱۷ از آن احتراز کردند. تصمیم رهبران انقلابی چون لیبکنخت و پیک برای قیام مسلحانه بر خلاف تصمیمات کنگره حزب کمونیست بود و عواقب زیان باری برای طبقه کارگر داشت. بخشی از رهبران منجمله رزا لوکزامبورگ از موضع درستی منتقد قیام زودرس بودند. در ۱۰ ژانویه ۱۹۱۹ حزب کمونیست خواستار استعفای لیبکنخت و پیک از کمیته انقلابی شد، اما متأسفانه دیر شده بود.

در شب پانزدهم ژانویه ۱۹۱۹ پنج عضو از کمیته نیروهای مسلح فشار بورژوازی به آپارتمانی یورش بردند و سه عضو ارگان مرکزی حزب کمونیست آلمان بنامهای روزا لوکزامبورگ، کارل

لیکنخت و ویلیام پیک را ربودند و سپس نه تحویل پلیس بلکه تحویل «گارد ملی» دادند. همان شب، رهبران پرولتاریا روزا لوکزامبورگ و کارل لیکنخت به قتل رسیدند.

اگر چه اعتصابات کارگری از ماه ژانویه ۱۹۱۹ به شیوه گسترده ای ادامه یافت، اما بورژوازی نیز سخت مشغول انجام وظایف خود در تمامی زمینه ها بود. از سوئی با سرکوب ایدئولوژیک انقلاب، با شایعات، لجن پراکنی ها، دروغ گوئیها و از سوی دیگر با اعدام و قتل عام لجام گسیخته پرولتاریا به سرکوب انقلاب پرداخت. در چنین زمینه ائی قتل های سیاسی سیستماتیک زیر نظر نوسکه شروع شد که تا ۱۹۲۰ ادامه داشت و حدود بیست هزار نفر در مرکز اروپا، در مهد تمدن بورژوائی قتل عام شدند. پرولتاریا هم به لحاظ ایدئولوژیک و هم به لحاظ فیزیکی سرکوب شد و زمینه برای رشد نازیسم مهیا شد.

اگر انقلاب آلمان پیروز می شد، قطعاً انقلاب جهانی شکل دیگری به خود می گرفت. انقلاب جهانی به دیگر کشورها گسترش پیدا میکرد. شکست انقلاب جهانی شرایط سختی را برای طبقه کارگر جهانی ایجاد کرد. این شکست زمینه را برای ظهور استالینیزم و نازیسم می مهیا کرد، چیزی که هم به لحاظ فیزیکی طبقه کارگر را نابود کرد و هم دوران ضد انقلاب را برای نیم قرن به طبقه کارگر به ارمغان آورد. درسهای این شکست برای نبردهای آتی پرولتاریا حیاتی و ضروری است.

فیروز اکبری

۲۶ آبان ۱۳۹۷

یادداشت ها:

[۱] <https://www.marxists.org/archive/pannekoe/tactics/index.htm>

[۲] برای اطلاع بیشتر در رابطه با انقلاب آلمان به سری مقالات «انقلاب آلمان» که توسط صدای انترناسیونالیستی از جریان کمونیست بین المللی ترجمه شده است، مراجعه شود. این سری مقالات از طریق سایت صدای انترناسیونالیستی قابل دسترسی است.